

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 260 (2832) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Ujabb nagyszabású hadműveletek kezdődtek a Szovjet frontján

10.000 foglyot, 171 harcocsit veszített a Szovjet az utolsó két nap alatt

Kifutottak az első felfegyverzett kereskedelmi hajók az amerikai kikötőkből

Már tegnapi jelentésében közölte a német hadvezetőség, hogy a keleti harc vonal déli szakaszán, különösen a Donec vidéken a rossz idő elmúltával újabb hadműveletek bontakoznak ki. Ugyancsak jelezte a tegnapi német hadijelentés, hogy ezen a vonal szakaszán a szövetséges haderők elfoglaltak egy nagyobb és iparilag különösen fontos helységet. A mai német hadijelentés már többet mond és bejelenti, hogy a szovjet harc vonal déli szakaszán újabb hatalmas méretű hadműveletek vannak a szövetségesekre különösen kedvező módon kitalálva. A további részletekről a német hadijelentés még ma is tartózkodik, de annyit már is bejelenti, hogy az alig két napja tartó újabb, nagyszabású hadműveletek során az ellenség foglyok száma máris meghaladta a tízezeret, a szákmányolt harcocsiké pedig a 171-et.

A hadműveletek kibontakozására nézve e pillanatban bajos volna még jóslásokba bocsátkozni, de minden jel arra mutat, hogy ezután Roszlov szakaszán fognak kibontakozni az újabb eredmények, talán ismét egy átkaroló támadás formájában, amely támadásnak egyik iránya Kercsen túl északnak, a másik pedig Roszton át délnek fog kanyarodni.

Berlinből jelenti a NTL, szerdán délután 2 órakor:

A vezéri főhadiszállás jelenti: A keleti harc vonal déli szakaszán újabb hatalmas méretű hadműveletek vannak folyamatban. Ezen hadműveletek során két nap alatt tízezer foglyot ejtettünk, 171 harcocsit és sok egyéb hadianyagot zsákmányoltunk. Szabasztopol stukáink állandó bombázása alatt áll. Moszkva és Leningrád valamint Anglia partvidékei ellen légi haderünk újabb hatásos támadásokat intézett.

Stockholmból jelenti: (Stefani) A szovjet rádió kelet esti jelentése szerint a tulai szakaszon az utóbbi órákban súlyosbodott a helyzet. A németek visszaverték a szovjet csapatok valamennyi ellentámadását és eközben a vörösek súlyos veszteséget szenvedtek. (MTI)

Berlinből jelenti: (B. T.) Az Ostland részére kinevezett birodalmi biztos ki-

küldésével és a keleti miniszterium felállításával kapcsolatban a külügy-miniszteriumban kijelentik, hogy az új szerv hivatása az, hogy a bolsevisták által kiűrt területen, ahol elképzelhetetlenül súlyos robbanások történtek, a bolsevista uralmat végkép eltüntessék és megvessék az új élet alapjait. Ebben a munkában a

További hullámverések az állítólagos Papen-nyilatkozatok körül

A Pest értesülése szerint Papen ankarai német nagykövet feltűnő nyilatkozatára illetékes német helyen újra visszatérnek. Közlük, hogy a külügy-miniszterium ebben az ügyben megkérdezte a nagykövetet. Míg a válasz meg nem érkezik, nem lehet megállapítani, mennyire helytálló a spanyol „Vanbuardia” című lapban közölt szöveg, amely szerint Papen kijelentette volna, hogy fegyverszüneti tárgyalások folynak Németország és a Szovjet között. Annyit azonban már is közöltek illetékes helyen, hogy tulajdonképpen nincs szó nyilatkozatról, hanem a spanyol lap egy beszélgetés tartalmát közölte, amelyet Papen folytatott az új-ság ankarai tudósítójával. Ennek a beszélgetésnek a magva, mint ezt illetékes helyen Papen hiányzó válaszára vonatkozó magyarázatokból kivehető, a béke kérdése volt, csakhogy azokat a megjegyzéseket, amelyeket

magántulajdon — európai értelemben — elvben ismét visszaállítják. Az újságírók kérdéseire határozottan kijelentették, hogy nincs szó végleges elrendezésről, hanem egyelőre a háborus teendők alkotmányos megoldásáról, mivel keleten a végleges elrendezésre vonatkozó döntéseknek nem akarnak előbe vágni.

Papen tett, az amerikai újságok és rádiók kibővítették, hamisan magyarázták és terjesztették. A Wilhelmstrasse meghatalmazott tényezőinek kijelentése szerint annyi már is bizonyos, hogy Papen azokkal a béketárgyalásokkal kapcsolatban nyilatkozott, amelyekben azóta érkezett hivatalos jelentés szerint Inonü török államelnök vállalt szerepet. Papen elismerte ennek a kísérletnek jelentőségét, de annál nyomatékosan szállt szembe azzal a híreszteléssel, hogy a török elnök német nyomásra tette bele beszédébe a békéről szóló részt. A spanyol újságíró előtt Papen kijelentette, hogy jobb a béke, mint a háború, de ez csak azzal a kiegészítéssel áll meg, hogy

a jövő békéje csak akkor lesz jobb a háborúnál, ha annak eredménye Angliának az európai szárazföld ügyeiből való kizárása lesz.

Finnországot szakadatlan védekezésre kényszerítették a Szovjet hódító törekvései

Helsinkiből jelenti (NTL): A szovjetunió külügyi népbiztossága Finnországnak az amerikai felhívásra adott válaszával kapcsolatban jegyzéket ismerlelt a rádióban, melyben arra hivatkozik, hogy a finnek megfelelkeznek arról, hogy függetlenségüket a szovjetkormánytól nyerték. A Finn Távirati Iroda ezzel kapcsolatban illetékes helyről kapott közlés alapján rámutat arra, hogy a szovjet közlemény nem emlékezik meg arról, hogy a szovjet csapatokat

1919-ben kiűzték Finnország területéről és a finnek így szereztek meg állami függetlenségüket. A balti államok példájából látható, milyen veszedelem fenyegette volna Finnországot, ha engedett volna a szovjet nyomásnak 1939-ben. Finn részről emlékeztetnek arra, hogy Finnország 1941 június 26-áig semmiféle támadó akciót nem kezdett a Szovjetunió ellen. A június 22-én kezdett szovjet légitámadások június 25-ére általános támadóhadjárattá fejlődtek

a Szovjet részéről és Finnország kénytelen volt megállapítani, hogy akarata ellenére belesodródott a háborúba. Mindenki, aki a helyzetet figyelte, jól tudja, hogy Finnországot szakadatlan önvédelemre kényszerítették a Szovjet hódító törekvései, melyeket hol katonai fenyegetésekkel, hol zsaroló követelésekkel igyekezett megvalósítani. (MTI)

NYILT LEVEL ROOSEVELTHEZ ÉS CHURCHILLHEZ A SZOVJET-UNIÓBAN ELYNYOMOTT NÉPEK ERDEKÉBEN

Vichyből jelenti: (NTI) A Paris Soir ismerteti annak a nyílt levélnek a szövegét amelyet a Szovjetunióban élő elnyomott népek nevében intéztek Roosevelthez és Churchillhez és tiltakoznak az ellen hogy a nyugati hatalmak anyagi és katonai támogatásban részesítsék a bolsevizmust.

Kötelességünk rámutatni — mondja a nyílt levél — hogy akik a Kreml urainak segítséget nyújtanak, bünt követnek el az emberiség ellen. Ne nyújtsanak segítséget és engedjék hogy teljesedjék be a végzet a bolsevista gangszterek felett és nyerjék el méltó büntetésüket. Önök nyilván az orosz népet és az orosz hazát akarták megmenteni, de elfelejtették, hogy a bolsevizmus megsemmisítette az orosz nemzetet és helyébe az internacionalet ültette. A bolsevizmus rettenetes terrorja megszüntette az egyéni szabadságot és a lakosságot a vágóhídra szánt barmok nivójára süllyesztette. A kivégzett szerencsétlenek milliói vérrükkel tanuskodnak erről. Az emberiségnek nincsen nyugalma, amíg e káriták uralma véget nem ér. Az emberiség nevében kérjük Önöket, ne nyújtsanak segítséget ezeknek a gonosztevőknek. Ha megmentik a Szovjetet, az ott élő népeket elzárják attól a lehetőségtől, hogy végre lerázzák a rabszolgaság bilincseit. (MTI)

Londonból jelenti: Mint a Pest értesül, a szerdára virradó éjjel hivatalosan jelentették, hogy a korhár elérése miatt nyugdíjaznak több magasrangú katonatisztet Nyugdíjazták például Dill vezérkari főnököt is, aki most töltötte be hatvanadik évét. Nyugdíjazáskor tábornaggá és Bombay kormányzóivá nevezték.

A kereskedelmiügyi tárca költségvetésének tárgyalása

Budapestről jelentik (MTI): A képviselőház szerdán folytatta a költségvetés tárgyalását a kereskedelem- és közlekedésügyi tárca költségvetésének vitájával. Tórs Tibor alelnök 10 óra 25 perckor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi tárca költségvetésének vitájára az egyes pártok a következő vezérszónokokat jelölték: MÉP: Szabó Gusztáv, Vasváry Lajos és Ilvuszky János. Erdélyi Párt: Biró István. Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártiszövetsége: Kunder Antal. Nyilaskeresztes Párt: Szőlősy Jenő. Egyesült Keresztény Párt: Kört-Horváth József. Szociáldemokrata Párt: Kabók Lajos.

Angyal László előadó ismertette a tárca költségvetését. Megemlékezett gróf Széchenyi Istvánról és kiemelte életének munkásságából azokat az alkotásokat, amelyek maradványok közlekedésünk fejlődése szempontjából. A tárca költségvetésére áttérve abból indult ki, hogy hadat viselünk, tehát háborús gazdálkodást kell folytatnunk. A különbség a béke és a háború kereskedelme közt az, hogy a helyzet megfordult. Békében minél többet akarunk kivinni és minél kevesebbet behozni, most pedig kívülről akarjuk szükségleteinket fedezni. Nagy megnyugvás, hogy ebben a nehéz helyzetben a kormány természetesen mérlegeli a lehetőségeket és ennek megfelelően állította össze a költségvetést.

Meg kell teremteni a keresztény magyar kereskedőtársadalmat

A belkereskedelem legidősebb kérdése annak szakértő, tökével rendelkező, erős keresztény magyar kezébe való juttatása. Tervezett kövelkezéssel kell kereskedelmünket a múlt káros csökevényeitől megtisztítani. A zsidótörvény végrehajtása már erősen előrehaladott, de ha igazi eredményt akarunk elérni, akkor a legerélyesebben kell eljárni a zsidó bujtató keresztényekkel szemben. Sajnálatos, hogy a magyar társadalom, főleg a középosztály még ma is idegenkedik attól, hogy fiait szabad pályára, vagy kereskedőnek adja. Összefogásra van szükség, hogy a keresztény magyar kereskedő nemzedék hazafias nevelésével a keresztény magyar kereskedőtársadalmat is megteremtjük. Azután részletesen ismertette a költségvetést. A tárca költségvetésében 1099 millió elfogadásra ajánlotta a tárca költségvetését.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár,
Olcsó ablakvezetés

Képkerekezés

agyvárad, sz. János utca 48.

telefon: 19-13

pengő a kiadás, a bevétel pedig 24,7 millió pengő. A kiadás 100%-os emelkedést mutat a múlt évvel szemben, aminek oka az, hogy a tárca személyzete 520 fővel emelkedett és igen jelentős beruházások történtek. Végül

Kunder Antal, a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártiszövetség vezérszónoka a kormány gazdasági politikáját bírálta. Szerinte a csúcsminiszter feladata, hogy az egyes tárcákat összeegyeztesse. Felhívja a figyelmet arra, hogy nem fordítottak kellő gondot az olajosmagvak termelésére. A közlekedésügyi minisztérium alapelvének nem az elosztás mindegyikfeletti előtérbe helyezését, hanem

inkább a termelés átszervezését kell tekinteni. A gazdasági élet és a közellátás átszervezését csak úgy lehet megvalósítani, ha az állam és a magángazdálkodás között együttműködést teremtenek. A költségvetést nem fogadja el.

Szabó Gusztáv, a MÉP vezérszónoka a kereskedelemnek keresztény kézbe való juttatásáról beszélt. Szerinte az átállítást keresztény kereskedők nevelésével lehet megoldani. A kereskedői mentálitás ápolására szükség van. Kérte, hogy biztosítsa a miniszter Bulgáriából és Olaszországból a bőrbehozatal. A költségvetést elfogadja.

Nagyszabású ünnepség lesz a Kormányzó úr névnapja alkalmával

Nagyvárad. A MTI jelenti: December 5-én, este 6 órakor zenés, lámpionos takaródó lesz a levante díszszázad részvételével. A díszszázad a Szent László gimnáziumból indul és a város főbb utcáin vonul végig. Este 8 órakor a Szigligeti Színházban díszelőadás lesz. Az előadás műsora a következő:

1. A levante énekkar zenekari kísérettel elénekli a Himnuszt.
2. Ünnepi köszöntőt mond a Szent László gimnázium egyik levanteje.
3. A Szigligeti Színház művészei-

nek előadásában színterkerül a János vitéz.

4. Hízkegy. Éneklő a levante énekkar zenekari kísérettel.

Az előadás bevételének 35 százalékát a Főméltóság Asszony segélyakciója javára ajánlják fel. A rendezőség felkéri a hölgyeket, hogy lehetőleg magyar ruhában, az urak pedig ünnepi fekete vagy magyar ruhában szíveskedjenek megjelenni. Jegyigényléseket november 23-tól az Idegenforgalmi Irodában lehet bejelenteni. December 6-án zenés ébresztő. Az Országzászlónál a levantek állanak díszőrséget.

Nézzé meg! SCHVOY és TARR Szaniszló-u. 1. Apolló-palota.

keresztény rádió és villamossági szaküzletét.

A legkiválóbb világmárkás rádiók, legjobb nemet csillárok,

kitűnő hópalackok és az összes villancikk, gazdag választékban.

Az összes rádióalkatrészek és csövek raktáron.

Roosevelt homloküreghurutban megbetegedett

Washingtonból jelentik: (B. T.) Roosevelt elnök homloküreghurutban könnyebben megbetegedett. A csüörtőkre tervezett egynapos elutazásáról lemondott.

Washingtonból jelentik: A semlegeségi törvény megváltoztatását kimondó új törvény életbeléptetése után 24 óra val kifutottak az első amerikai felfegyverzett kereskedelmi hajók az amerikai kikötőkből. Egyrészt Angliába, más részük a Szovjetunióba viz hadianyagot Murmanszk és Archangelszk irányában. Ugyatizik, még nincsen elég felfegyverzett kereskedelmi hajó erre a célra, mert a Vörös tengeren és az Atlanti óceán déli részén haladó

szállítványokat egyelőre fegyvertelen kereskedelmi hajók viszik hadihajók kíséretében.

Washingtonból jelentik: (OFI) Williams, Missouri-allambeli demokrata képviselő, az országgyűlés egyik bizottságában kijelentette, hogy a gazdasági parancsuralmat kell életbe léptetni, ha sikerrel akarják végrehajtani az arak ellenőrzését. Gazdasági tekintetben az Egyesült Államok már hadviselő állam lett anélkül, hogy hadat üzent volna. Csak erőskezű ember szigorú ellenőrzése akadályozhatná meg a pénzfelhígítást — fejezte be beszédét a képviselő. (MTI)

Nem kapott Roosevelt teljhatalmat a külföldiek fogvatartása ügyében

Washingtonból jelentik (NTI): A képviselőház éles vita után 167 szavattal 141 ellenében elutasította azt a javaslatot, amely teljhatalmat akart adni a kormánynak, hogy a deportálandó külföldieket kezesség nélkül

fogva tarthassák és eljárás nélkül internálhassák. Az Associated Press szerint ezzel az indítvánnyal az Egyesült Államokat külsőleg akarják megvédeni bizonyos külföldiek tevékenysége ellen. (MTI)

Megkezdődtek a népművelési tanfolyamok

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad iskolán kívüli népművelő bizottsága, mint jelentették — továbbképző tanfolyamot rendezett, amely hétfőn nyílt meg igen nagy érdeklődés mellett, a város különböző pontjain felállított továbbképző tanfolyamu iskolákban. A tanfolyamok mindenütt Széchenyi és a magyar nemzeti politika alapjai című ünnepélyes előadással kezdődtek meg.

A megindult tanfolyamok a következők: analfabéta-, alapismeretter-

Amig 'On alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalommentes kiürülést. Kellames hashajtó: **DARMOI**

jesztő, magyar nyelvi-, közműveltségi-, a magyar nyelvhasználat magasabb iskolája-, magyarságismeret-, gyümölcs- és szőlőtermelési-, méhészeti-, népi himző- és német nyelvi-tanfolyamok.

Az alsóbb fokozatokon gyerekek, a középfokon kielégítő és felsőfokon szép számban jelentkeztek hallgatók.

A katonaságnál november 10-én, négy csoportban analfabéta és a nemzetiségi legénység részére magyar nyelvi tanfolyamok indultak.

Széleskörű önképzés nyújthatása végett a népművelési tanfolyamokra való beiratkozások ideje november 22-ig meghosszabbított. Ezalatt az idő alatt a hirdett művelődési-telepeken naponta d. u. 5-8 óra között jelentkezhetnek felvételre a hallgatók.

A népművelési színházi előadások sorozatában november 24-én, hétfőn este 8 órakor a *Fiatalok bolondság* című operett van műsoron. Egységes helyárok: földszinti és páholyülés 1 pengő, erkélyülés 50 fillér, állóhely 30 fillér. Kedvezményes jegyek naponta 1-13 és 18-19 óra között a népművelési titkári hivatalban (Hitler A.-u. 15.), hétfőn este a színházi pénztárnál rendes áron válthatók.

Elkobozták a rómi-kockákat a nyilvános szórakozóhelyeken

Nagyvárad. Saját tud. A m. kir. pénzügyigazgatóság közgei tegnap megjelentek a kávéházakban, klubokban és összeszedték a még használatban levő rómi-kockákat. Egyelőre csak a nyilvános szórakozóhelyeken történt meg a rómi-kockák őrzetbevétele.

Az esettel kapcsolatban megkérdeztük dr. szotyori Nagy Dénes pénzügyigazgatót, aki kérdésünkre a következő felvilágosítást adta:

— A magyar pénzügyi törvények nem ismerik a rómi-kockát, mint szerencsejáték-eszközt. A román törvények szerint illetéket kellett fizetni a rómi-kockák után. Jelenleg azonban nincs erre vonatkozó törvény, vagy rendelkezés s így a rómihasználat jogvédelmi kihágást képez. A pénzügyigazgatóság kíméletesen járt el akkor, amikor egyszerűen összeszedette és őrzetbevette a rómi-kockákat. Ha valaki rómiizni akar, akkor használjon magyar rómi-kártyát.

— Egyébként a román megszállás alatt annyira elterjedt rómijáték nem nagyon egyezik a szabad magyar élettel. Nem illik tehát siratni és utánajárni, mert az illetékes hatóságok úgy sem engedik meg a törvényekkel ellenkező rómi-kockák használatát.

X. évf. Szerda, 1941. november 19.

Ujabb területeket foglaltak el a németek a Donec-iparvidéken

Szebasztopolra megsemmisítő csapásokat mértek a német zuhanóbombázók. — Angol-német légi harcok várhatók a Kaukázus kapujánál

(MTI) A szövetséges csapatok ukrán hadműveletei során tervszerűen kerítették hatalmukba ellenséges támaszpontokat és Rosztov térségében, valamint Vorosilovgrád körzetében további teret nyertek. A honvédsapatok körzetében nem volt harcivekenység.

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távírási Irodával: A véderő főparancsnoksága közli: A krimi felszigeten harci és zuhanóbombázóink megsemmisítő csapásokat mértek Szebasztopolra és elsüllyesztettek egy nagy teherhajót, egy rombolót és egy másik hajót mélyre. A Donec medrében folytatuk a hadműveleteket és az ellenséget kivetítettük helyenként szívesen védett állásaiból. Az iparvidékeken újabb területeket foglaltunk el. Közben birtokba vettünk több indulásra kész tehervonatot. Fszakon harci gépeink éjjeli támadásokat hajtottak végre Moszkva, Leningrád, valamint a vologdai térségben lévő repülőterek ellen. Az Atlanti óceánon és a Jeges tenger északi felében elsüllyesztettünk négy ellenséges hajót 21.000 tonnával és egy órhajót. Az Anglia körüli tengeren megrongáltunk három kereskedelmi hajót. Harci gépeink ezenkívül délkelet és délnyugat-angliai kikötőket bombáztak.

KÉT KÖRZETET KIÜRITETEK LENINGRÁDBAN A LÉGITÁMADÁSOK MIATT

Stockholmból jelentik: (NTI) Az Aftonbladet londoni tudósítója szerint Kercs eleste következtében angol-német légi harcokat várnak a Kaukázus kapujánál. Wavel tábornok minden áron tartani akarja az olajvidéket. Az angolok a legnagyobb sietséggel légi támaszpontokat építenek. (MTI.)

Berlinből jelentik: A Donec-medence vidékén hosszú esőzések után erős hideg következett és az időjárás lehetővé tette újabb német támadások megindítását. A német csapatok több helyen megtörték az ellenség szíves ellenállását és benyomultak azoknak erősen védett állásaiba. Több tehervonatot kézrekerítették. (MTI)

Berlinből jelentik: (NTI) Leningrádból menekültek elbeszéltek, hogy a légitámadások következtében ki kellett üríteni a Kyrov körzetet és a Moszkva körzetet. (MTI)

AKI TEHETI, ELMENEKÜL MOSZKVÁBÓL

Rómából jelentik: (MTI) A Giornale d'Italia cikket közl arról a vakrémületről, amely Moszkva lakosságát október 15-én és 16-án elfogta. Alighogy megérkezett az első német gépesített csapatok közeledéséről szóló hír, egész Moszkvában fejtelenség és zűrzavar

vált urrá. A munkások és munkások, akik a város külső erődítéseinek dolgoztak, vad menekülésbe kezdtek. A rádió keresztül állandóan felhívásokat intéztek a lakossághoz és igyekeztek megnyugtítani. A kelet felé vezető utvonalon a GPU emberei cirkáltak és revolverrel kényszerítették mindenkit a visszafordulásra.

Berlinből jelentik: (NTI) Aki csak teheti hátat fordít Moszkvának és vidékre utazik — jelentette ki a moszkvai egyetem matematikai tanára, akit néhány napja fogtak el. Az egyik légitámadás a másik után kö-

vetkezik. A lakásokban napokig nem volt világítás. Az iskolák már hónapok óta zárva vannak. (MTI.)

LETORSZÁG NEPE BORZALOMMAL EMLÉKSZIK VISSZA A SZOVJET RÉMURALOMRA

Berlinből jelentik: (NTI) A Der Bund című lapban egy lett ember elmondja, mennyit szenvedett Lettország a Szovjet uralom alatt. A lakosság proletársorsba süllyedt. 25.950 embert száműztek vagy meggyilkoltak. Az egyik vasutállomáson megőrizték azoknak az iratoknak a másolatait, amelyek bizo-

nyítják, hogy 1941 július másodikán 474 letartóztatottal zsúfolt kocsit küldtek Szibériába. Nagyobb mennyiségű kocsit küldtek Ukrajnába és más oroszországi területekre. A lett nép borzalommal emlékszik vissza a lettországi szovjeturalomra. (MTI)

NÁPOLYT BOMBAZTAK AZ ANGOL REPÜLŐK

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás 534. közleménye: Ellenséges repülők az éjszaka folyamán egymást követő hullámokban támadták Nápolyt. Az anyagi kár nem súlyos. 28 ember meghalt, 48 megsebesült. A Catania elleni légitámadás áldozatainak száma 30-ra emelkedett. Cyrenaikában két ellenséges gépet lelőttünk. A gondari arcvonalon helyi jellegű támadási kísérleteket vertünk vissza. (MTI.)

Rómából jelentik: (Stefani) Egész Olaszország lobogódszt öltött a szankciók évfordulóján. Mindenütt tüntetéseket rendeztek. (MTI)

Átjut a holtpontra a japán-amerikai válság (?)

Amerika esetleg kész megegyezni Kína rovására. Japán történelmének egyik legfontosabb javaslatát két nap alatt tárgyalta le az országgyűlés

Tokióból jelentik: (NTI) Kedden a felsőház is egyhanguan jóváhagyta a 3,3 milliárdos katonai költségvetést. Ezzel az országgyűlés két nap alatt letergálta Japán történelmének egyik legfontosabb javaslatát. (MTI)

Tokióból jelentik: (Stefani) A képviselőház jóváhagyta az előterjesztett napirendi indítványt, mely felszólítja a kormányt, hogy ragaszkodjék politikájához. Az indítvány hangsúlyozza, hogy a jelenlegi összetűzés indító oka az Egyesült Államoknak az az óhaja, hogy világhatalmat harcoljon ki magának. Az indítvány végül kéri, hogy minden lehetséges támogatást adjanak meg a kormánynak. Kifejezésre juttatja az indítvány a japán népek azt a felfogását, hogy a talpraállítást nem lehet anélkül végrehajtani, hogy ezt a csatát ne harcolják végig. (MTI)

Washingtonból jelentik: (NTI) Hull külügyminiszter kijelentette, hogy a japán-amerikai tárgyalások jelenlegi szakaszában még nem mondhatja azt, hogy az kielégítően folyik. Ez idő szerint még csak általános természetű kérdéseket beszéltek meg. Nomura tengernagy kijelentette, hogy még mindig bízik a megegyezésben. (MTI)

„MIÉRT GONDOLNAK ÁLLANDÓAN A HÁBORÚRA?”

Washingtonból jelentik: (NTI) Kuru-szu japán rendkívüli megbízott és Nomura washingtoni japán nagykövet kedden délután a külügyminiszteriumban tanácskozott Hull külügyminiszterrel. A tanácskozások tartalmáról szigorú hallgatásba burkolóztak. Nomura tengernagy, mielőtt belépett Hull

külügyminiszter szobájába, ezzel fordult az újságírókhoz:

— Miért olyan komolyak az urak? Miért gondolnak állandóan a háborúra? Önök amerikaiak mindig készek arra, hogy harcoljanak.

Az egyik újságíró megjegyezte, hogy a tokiói sajtó nem valami különösen békés hangot ütött meg. Nomura nevetett, de nem válaszolt. Egyelőre nem tudni, hogy a japán tárgyalófelek mikor találkoznak az elnökkel. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán kormány tagjai tegnap délelőtt az országgyűlés épületében minisztertanácsra ültek össze, amelyen megvitatották a Washingtonból érkezett legújabb jelentéseket. Japán politikai körök szerint az a felfogás alakult ki, hogy bizonyos gyenge jelei már mutatkoztak annak, hogy a helyzet átjut a holtpontra, mert az Egyesült Államok kormányának tagjai, ugyilátszik, számot vetnek az egyre feszültebb nemzetközi helyzettel. (MTI)

Lehetséges a megegyezés Kína rovására

Washingtonból jelentik: (NTI) Kuru-szu washingtoni tárgyalásai kötik le az amerikai közvélemény figyelmét. — Hull külügyminiszter kijelentette, hogy az eddigi tanácskozások általános jellegűek voltak, Conelly nyilatkozata szerint remélhető a megegyezés. Hozzáfűzte, hogy lehetséges lenne hozzájárulni ahhoz, hogy Japán Kinában egy-két helyőrséget tartson, legalább is az európai háború tartamára. (MTI)

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nationalzeitung londoni jelentése szerint Anglia figyelme Washington felé irányul, egyrészt Kuru-szu küldetése miatt, másrészt a mindjobban fenyegető sztrájk következtében. Londonban hangsúlyozzák, hogy az angolszások magatartása nem hajlandó kompromisszumra. Mindazonáltal lehetséges a megegyezés Kína rovására. A sztrájkot Amerika belügyének minősítik.

Tokióból jelentik: (Stefani) A külügyminiszter bejelentette, hogy utasítást adott a bagdadi követség azonnali bezárására. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Mint a Domei Iroda jelenti az alsóház költségvetési bizottságában a külügyminiszter kijelentette, hogy a japán kormány nem fogadta el a Kahi Maru elsüllyedése miatt japán tiltakozásra adott szovjetválaszt. A japán tengerészetiügyi miniszter kijelentette, hogy a japán

tengerészet minden előkészületet megtett arra, hogy szembenézhesen a helyzetben beálló minden változással.

Berlinből jelentik: Az Egyiptomra nehezedő angol nyomás az ország függetlenségének csorbitására vezetett. Az egyiptomi kormány kénytelen volt az angolok követeléseinek engedve, felszólítani a tokiói és mandzsukui kormányt Egyiptom területén lévő konzulátusok bezárására. (MTI)

WASHINGTON A SZOVJETNEK IS SEGÍTSÉGET AKAR NYUJTANI

Stockholmból jelentik: (NTI) Az alsóház vitájában egyik képviselő megkérdezte Churchillt, vajjon az angol és szovjet hadsereg részei között olyan szoros-e az együttműködés, mint amilyen a franciákkal volt a fegyverszünet előtt? Churchill a következő választ adta:

— Igen, amennyire ezt a földrajzi helyzet és más feltételek megengedik. Amszterdamból jelentik: (NTI) Az angol hírszolgálat jelentése szerint Harriman megérkezett Londonba. Kijelentette, hogy az Egyesült Államok nemcsak Angliának, hanem a Szovjetunióknak is segítséget kíván nyújtani.

Sanghaiból jelentik: (NTI) Mint Delhi hírből jelentik hét indiai tartományi miniszter megtagadta az Anglia háborús segítségét célzó támogatást. (MTI)

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,
keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék. Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Oh költészet, oh dicső költészet...

Villámokkal zsonglörösködik és rossz verseket ír a nekivadult „költő”. — Riport egy verskötetről

Politikai és gazdasági szempontból csak jó jelnek tekinthetjük, ha az emberek jó része a versírásra adja a fejét. Az általános derülletésre vall talán az, hogy ma mindenki verset akar írni. Természetesen többnyire hazafias verset. Különösen a felszabadulás első hónapjai hoztak bőéges termést ezen a téren. A visszatért részek szerkesztősei a megmondható, mennyi ostromot kellett kiállaniuk a követelőzőbb természetű fűzfapoéták részéről.

Hiszen szép az, ha valakinek fent-költ gondolatai támadnak a szerelemről, a szabadságról, a magyar hajnal felvirradásáról, a nemzetiszínről, katonáinkról, honfibúról! Még abban sincs hiába, ha valaki elmondja ezeket a gondolatokat.

De miért akar mindenki verselni? Miért erőszakolja mandanivalóját négy, hat vagy nyolcosoros porciókba és miért akarja ezt nyomtatásban országvilág tudomására hozni. Sem a hiúság, sem a hazafiúi hev nem magyarázza ezt meg eléggé.

Egyszerűen: költő akar lenni ma nagyon sok ember. Költő, felismert és ünnepeelt nagy költő!

Orülünk a fűzfapoéták módfeletti megsaporodásának, amennyiben ők a gazdasági és politikai derülletés levelibékái, de csak addig, amíg Parnasszus szent hegyének küszöbére nem tolaszanak. Addig, ameddig torzszülött, verjétkkel kiizzadt soraikkal nem döngetik türelmetlenül a költészet kapuit. Addig, ameddig „kötetes” megjelenésre nem vetemednek. Itt már más szempontok az uralkodók és derülletés ide, vagy oda: megálljt kell mondanunk.

A szerkesztőségek tiszteletreméltó hősiességgel akadályozzák meg a fűzfapoézis terjedését. De azt nem akadályozhatják meg, csak utólagosan foglalkozhatnak vele, hogy valamelyik mindenre elszánt fűzfapoéta önmaga kiadja „verseit”, vagy valamelyik vígyázatlan, kritikátlan, magáról megfeledkezett irodalmi egyesület, társaság vállalja a „kötet” kiadását.

A te trónusodba, azaz — az ölembe.”

Kár volt azt is írni róla:

„Ugy énekel ez a szőke kis leány,
mint a sűrű bozokban a csalogány.
Csengő hangját tübe fűzni lehetne,
Gyönyörűségem is telik öböne.”

„Első gyengélkedésem megrettentett nagyon,
Pedig panasz se hangzott türelmes ajkadon.
Eltűnt arcomnak halvány rózsáiból a vér,
Kalap nélkül rohantam azonnal gyógyszerér.”

Agyad mellett vicraszték a hosszú éjjelen.
És lestem szempilláid rezgését szüntelen
Mánap én voltam lázban: tyúklevest fűztem én,
Boldog voltam, dicsérted; remek jó költemény!”

Az eddig felsorolt szerelmes versekből nem is gondolná senki, hogy a költő inkább az igazság kemény vértete-

„Mert ha vétkeztél, nagy bünt látok ami jaj de sok:
Kimondom az igazságot, — és nem hallgatok.
Moore Tamás meg nem tagadta szent elvét, hitét,
Nem alkudott, levágta inkább a fejét!”

S most tegyük fel a koronát a szőrnyűségek sorozatára. Lássuk, mit mond magáról, mit vall „költészetéről” maga

„Első gyengélkedésem” címén összeír.

„Első gyengélkedésem megrettentett nagyon, Pedig panasz se hangzott türelmes ajkadon. Eltűnt arcomnak halvány rózsáiból a vér, Kalap nélkül rohantam azonnal gyógyszerér.”

Az eddig felsorolt szerelmes versekből nem is gondolná senki, hogy a költő inkább az igazság kemény vértete-

„Mert ha vétkeztél, nagy bünt látok ami jaj de sok: Kimondom az igazságot, — és nem hallgatok. Moore Tamás meg nem tagadta szent elvét, hitét, Nem alkudott, levágta inkább a fejét!”

S most tegyük fel a koronát a szőrnyűségek sorozatára. Lássuk, mit mond magáról, mit vall „költészetéről” maga

a szerző? Feleletül ideiktatjuk azt a verset, amelynek címe:

„AZ ÖRÖK TÜZ

Lerabolam, leragadtam az égből az én szent tüzem.
E tűz nekem szakadatlan szebb világból csak jót üzen.
Lerabolam, leragadtam az égből a gyújtó tüzet...
Mit bánom én, ha miatta az ég olykor meg is fizet

Leragadom a villámot, villámhárító az eszem:
Tollam hirdet igazságot, mióta tudom az eszem.
Száll tollamba ez a villám, ezért néha gyujt szikrázva;
Magas felhők közül nyilván: messze tájat meg-megrázza.

Néha kemény és kegyetlen istennyila az én tollam:
Akit hegyre kell vennem, porban marad az félholtan.
De a villám nagyobb része pihen csendes rablógába:
Íróasztalomra nézve ég, mint szelid örök lámpa.

Vesta-papnő vigyáz gonddal, hogy ez a tűz mindig égjen:
Ez a papnő, ez az angyal — az én jó kis feleségem.

Nos hát én nem félek! Hadd marad-jak félholtan a porban, ha a szerző engem is tolla hegyére vesz. Hadd sujtson tolla „istennyilával”! Amit nemes költészetéről megírtam, azt mégis meg kellett írni. Mert a költészetben is áll,

hogy: sutor, ne ultra crepidam!

Még egy szót a kötet illusztrálásáról. Ez talán még a verseknél is rosszabb. Nem, nem is rossz. Nevetséges.

POLYAK ISTVÁN

Meghívó

A Nagyváradi Római Katolikus Egyházközség Asszony-és Leánycsoportjainak
közygylése november 23-án
Kezdetre pontosan: délelőtt 1/2 12 órakor a Katolikus Kör nagytermében (Szilágyi Dezső utca 5 sz.)

Tárgysorozat:

Himnusz.
Elnöki megnyitó: Dr. Schriffert Béla apost. korm. helynök.
Titkári jelentések:

A Nagyváradi Római Katolikus Egyházközség Asszonycsoportja, a „Szent Monika”-közösség részéről: Dr. Borbély Dezsőné.
A Nagyváradi Római Katolikus Egyházközség Leánycsoportjai:
A »Szent Erzsébet«-közösség részéről: Mayer Mária.
A »Raskai Lea«-közösség részéről: Adelsberger Mária.
Az »ESZME« hivatás-közösség részéről: Hesz Mária.

Pénztári jelentés: itj. Topsál Vilmosné.
Indítványok:

Liszt Nándor: »Gyerekszem« szavalja Dr. Pacsay Jánosné.
Unnapi beszéd: Dr. Faragó Ferenc.
Sándor Dénes: »Csak az tud élni, aki mosolyog«, szavalja Horváth Klára.
Zárszó: Pápai himnusz.

„Tündér Ilona és Argirus”

Mindezeket általános vonatkozásban előrebocsátva ismertetünk egy most megjelent verskötetet. Ismertetjük, mert ezért küldték be hozzánk. Ismertetjük, mert bizonyára még sok helyre elküldték és sokan elolvassák. A kötet címe: Kormaj István: Tündér Ilona és Argirus. Költemények. A Magyar Nemzeti Irodalmi Társaság kiadása. Budapest, 1941. A kötet tartalma 264 vegyes vers. Papírmínőség: nagyon jó. Kiállítása: kielégítő. Címleapja: nagyon gyenge.

Es a versek:

Nézem, nézem a verseket, mint a kötet első költeményében a tündérelány és a királyfi „...nézték, nézték szemeknek csillogószemű kékjét” és keresem bennük a tehetség, a költészet bár még oly szikrányi kis felcsillanását is, de nem találom.

Vajjon a külalakban rejtőzött el? Abba a külalakba, amelyről a szerző így versel:

„A külalak annyira fontos,
Akárcsak a tartalom ám.
Aki elhanyagolt, csunya, lompos:
Ritkán lehet gyönyörű valahány.”

A gyönyörűséget hiába keresem. Más tőfi nyomdokaim halad a költő. mondjuk ezekkel a sorokkal:

„Kamrámban mázsányi eleségem, kincsem, —
Hej, de félmázsányi feleségem sincsen!
Mikor hazajövök, csendélet vár szépen.
Már nem csendélet, de barikád inkább:
Könyvek, findzsák között nem lelem a tintát.
Verseim, cikkeim olvasom hangosan,
De a ritmusoknak oly bús visszhangja van.
Az üres fal vissza oly szomorún zeng, —
Nincs, ki meghallgassa, megdicsérje senki.”

Mi sem dicsérjük meg. Ellenben azt nyomatásban egy irodalmi társaság kiadásában?

„Lebeg a kis angyali láb”

Ne mondja azonban senki, hogy esetleg kiragadott sorokkal akarjuk lebecsülni az egészet. Izelítőknek közlünk egy egész verset:

„FEHÉR SZÖNYEG

Jöttél felém, mint álom-csoda,
Milyent Isten ritkán alkot.
Halvány rózsás rezgő rózsaszál,
Melyre szállt is csak félvsz szál!

Jöttél felém hófehér egen,
Fehér akácvirág-szőnyegen.
Hullt a fehér akácvirág,
Lebegett a kis angyali láb.”

Tiszteletreméltó érzelmek a szerelem különösen ha házasság lesz, belőle Nem is vonjuk kétségbe a szerző érzel-
méinek ószinteágét. De kár volt azt írni szerelmeséről:
„Te pedig belelész dalolva, nevetve

ERDÉLYÉRT!!!

ONMAGUNKERT!!!

vegyünk
erdélyi nyereménykötvényt!

Az sem utolsó, amit a szerző „Első gyengélkedésem” címén összeír.

U
min
Ne
mag
bej
csi
öt
társ
And
hér
foga
hog
rem
még
ha
nyit
nyu
roso
mon
kód
kisp
sem
Jós
át u
ban
ros
látsz
zebb
zött

Az

U
idők
ros
ber
hatv
trón
gazd
harc
kors
amit
mind
szell
ségé
den
is jó
kéri
kösz
korá
nyel
hogy
1848
ta a
sőbb
Jók
Volt
záció
alatt
ségét
vetke
lette
Pe
egyér
paszj
Nyus
Balk
tikai
kejo
nek,
nak
Ném

bő
he
Bő

25 év előtt halt meg I. Ferencz József

Nagyvárad kanonok tanította meg Ócsászári és királyi Felségét a magyar nyelvre

Nagyvárad, november hó. Ugy emlékszem I. Ferencz Józsefre, mintha tegnap láttam volna utoljára. Ne gondolja azonban senki, hogy nagyot akarok mondani. Nem voltam bejáratos se a budai várba, se a bécsi Burgba, mégis gyakran láttam őt Budapesten, amint szárnysegéde társaságában végigkocsikázott az Andrássy-úton s a két gyönyörű fehér lipiczai úgy repítette a királyi fogatot, mintha ők is tudták volna, hogy kit visznek a kocsiban. I. Ferencz József soha se ült gépkocsiba, még csukott batárba is csak akkor, ha nagyon zimerkös volt a tél. A nyitott fogatban mindig olyan derűs nyugalommal hajtatott végig a főváros, mintha nem is a hatalmas monarchia sok gonddal terhelt uralkodója lett volna, hanem valami kispesti polgár, akinek nincsenek semmi gondjai. Már pedig I. Ferencz József, aki a béke nagy korszakán át uralkodott, nemcsak viharos korban kezdte meg az országát s viharos időben fejezte be azt, hanem a látszólagos béke idején is a legnehezebb állampolitikai küzdelmek között élt.

Az uralkodó pályafutása

Uralkodói pályafutása forradalmi időkben kezdődött, 1848-ban és viharos időkben ért véget 1916. november 21-én bekövetkezett halálával. A hatvannyolc év, míg a monarchia trónján ült, mozgalmaságban volt gazdag mindenképpen. A szabadságharc után jött a sőtémléki Bach-korszak, aztán a 67-es kiegyezés, amit a fokozatos fejlődés követett minden téren. Ferencz József nagyszemélyű férfi volt, fényes nyelvtelenségével alattvalóinak csaknem minden nyelvét megtanulta és magyarul is jól tudott, amit elsősorban *Nemeskürty Kiss Pál* váradai kanonoknak köszönhetett, aki a királyt még ifjú korában megtanította a magyar nyelvre. Sokban hozzájárult ez ahhoz, hogy a magyar nemzet megbocsátotta 1848-at, bár elfeledni soha sem tudta a szabadságharc leverését) és később szeretetébe is fogadta Ferencz Józsefet, ahogy a nép mindig nevezte. Volt azonban idő, amikor a centralizáció erőszakolásával csak fokozta alattvalói ellenszenvét és elégtelenségét és csak a kiegyezés után bekövetkezett alkotmányos szellem békítette ki a jogosan elégedetlenkedőket.

Ferencz József ekkor leszámolt egyéni érzelmeivel és fájdalmas tapasztalataival, a külpolitikában is. Nyugat helyett a Közép-Keleten, a Balkánon kereste a monarchia politikai és gazdasági érvényesülését. Békéjéért nyújtott egykori ellentelének, Vilmos császárnak és Bismarcknak is és őszintén kereste az ifjú Német Birodalom barátságát. Nagy-

vonalu külpolitikájának eredményei sem maradtak el belpolitikai tekintetben sem. A legteljesebb összhang alakult ki Magyarországon is az uralkodó és alattvalói között, amiben a tragikus körülmények között elhunyt Erzsébet királynénak is része volt.

A századforduló azonban ismét komoly bajokat hozott. Ausztriában a nemzetiségek torzalkodása és a választójog kérdése, Magyarországon az önálló magyar hadsereg ügye mérgezte meg a politikai légkört; kifelé pedig a hármasszövetség egyre élesebbre forduló viszálya rontotta meg az európai békét. Bosznia annektálása végzetes lavinát indított meg s habár Magyarország a társadalmi és szellemi fejlődés útján haladt, a külpolitikai ellentétek mégis az 1914-ben

kitört világháborúra vezettek, amelyek végzetes felrobbanását még I. Ferencz József sem tudta megakadályozni.

A világháború tragikus végét Ferencz József már nem érte meg, amikor meghalt, hadserege minden ponton fölényben volt az ellenséggel szemben s nem is sejtette, hogy elkövetkezik 1918, 1919 és Trianon. Ettől a nagy szerencsétlenségtől megkímélte a halál. Életében amúgy is sok tragikus fordulat volt. Az olasz és német tartományok elvesztése után meg kellett érnie Rudolf trónörökös és Erzsébet királyné elvesztését s fájdalommal mély vallásossága vigasztalta csupán. Hívő katolikus volt, nemcsak családi hagyományokból, hanem meggyőződésből és a katolikus érdekekre mindig gondja volt.

Amikor meghalt, összedobbant az ország népeinek szíve, mert jól tudta mindenki, hogy hosszú gyász következik elmúlására.

Halála 25 éves fordulóján kegyelettel emlékszik meg az ország minden népe I. Ferencz Józsefről. (h. ö.)

Baross Szövetség

Megalakult Nagyváradon is a Baross Női Tábor

A Baross Szövetség ne csak cégér legyen, hanem őszinte meggyőződés

Nagyvárad. Saját tud. A Baross Női Tábor kedden délután tartotta alakuló nagygyűlést a Baross Szövetség Apollo-palotában lévő székházának nagyertermében, mely ünnepi díszbe öltözött erre az alkalomra. A nagygyűlésre Váradra érkezett dr. Spurné Bárdos Féltony Magda dr. a Női Tábor országos elnöke is, ami még ünnepélyesebbé tette az alakuló nagygyűlést.

Fél 6 órakor, amikor a gyűlés kezdetét a meghívó hirdette, már zsúfolásig megtelt a terem érdeklődő hölgyekkel, de még később is egymásnak adták a kilincset az érkezők. Ez a hatalmas érdeklődés is mutatja,

hogy milyen széles rétegben hódít már városunkban a Baross eszme, mely egy új, keresztény Magyarországot megteremtését tűzte ki feladatául.

A nagygyűlés megnyitása kissé később, mint a közönség tudomására hozták — az elnöklő dr. Spurné ellátogatott a Pannónia étteremben rendezett teás munkadelutánra, ahol nagy szeretettel és igaz magyaros barátsággal fogadták. A hölgyközönség azonban nem türelmetlenkedett, nyugodtan várta, amíg a vendég elütközött megérkezett és sor kerülhetett a nagygyűlés megnyitására.

Megkezdődik a nagygyűlés

A Magyar Hiszekegy közös elimádkozása vezette be a nagygyűlést majd dr. Keszthelyi Zoltánné, a Baross Szövetség nagyváradai szervezete elnökének felesége köszöntötte az országos elnököt és mindazokat a hölgyeket, akik eljöttek a Baross Női Tábor megalakulására. Nagy fontosságú lépésnek mondja ezt az alakuló nagygyűlést a nagy magyar célkitűzés felé, mely ebben a mondatban sűrítethető össze: *keresztény Magyarországon keresztény ipart és kereskedelmet.*

— Örömmel tölti el a tudat — mondotta a többi között — hogy a Baross Szövetségnek a nők munkájára és lelkére is szüksége van. Hogy ráneveljük a társadalom minden rétegét a Baross gondolatra, hogy az ne csupán kívülről jövő kényszer, hanem legbensőnkől fakadó, igazi érzés legyen. A Baross eszme annyira fontos, hogy csak a legteljesebb összefogás jegyében valósítható meg. A nemzeti újjászületés a Baross eszmével áll, vagy bukik. Mi nők akarunk lenni azok, akik a Baross eszmébe

beleviszik Krisztust, akik vigyáznak arra, hogy a Baross Szövetség ne csak cégér legyen, hanem őszinte meggyőződés s akik ki akarják törölni a szótárból mindörökké ezt a szót: gyűlölet s helyette ezt a meleg, simogató szót iktatjuk: szeretet.

Dr. Keszthelyi Zoltánné nagy tisztséggel fogadott beszéde után az országos elnök, dr. Spurné Bárdos Féltony Magda dr. emelkedett szólásra.

Beszédét azzal kezdte, hogy zavarban van, mit is mondjon. Mert amit az előtte szóló asszonytársai mondtak, tulajdonképpen ugyanaz amiről ő beszélni akart: a Baross eszme lényegéről, mely egy nagy összefogást jelent. A nagyváradai asszonyokban tehát él már ez a gondolat s őt örömmel tölti el, hogy olyan úton kell járnia, mely már ki van taposva, amelyen kényelmesen lehet elindulni és biztosabban vezet a cél felé. Eppen ezért kéri, ne várják tőle a nagyváradai asszonyok, hogy ő adjon, hanem adjanak neki — mert hiszen neki, és nekik, az anyaországból jött asszo-

Széchenyi-tér

1. sz. alá

helyeztem át

kötött- rövidáru üzletemet

London Józsa

nyoknak van szükségük arra, hogy ez a 22 évi idegen uralom alatt megedződött asszonyi társadalom segítsen nekik.

Spurné szavait nagy taps követi, melynek csillapulta után a szónok tovább beszél. Elmondja, hogy a Baross Női Tábor nem egyesület, hanem olyan közösség, melyben minden magyar és keresztény asszonynak, — akár egyesületben van, akár nincs, de kereszténynek és magyarnak érzi magát — részt kell vennie. Tehát minden egyesületnek, amellyel, hogy a maga célkitűzéseit dolgozza, ott kell lennie a Baross eszme szolgáltatásában. A Baross Női Tábor a Baross Szövetségnek egyik főcsoportja. A szövetségnek 76 szakosztálya van, melyben a különféle szakmák vannak képviselve. De csak két főcsoportja van: egyik az idegenforgalmi csoport, másik a Baross Női Tábor. Ez azt mutatja, hogy a Baross Szövetség férfiai jobban megbecsülik az asszonyt, mint más közösségek férfiai, akik bizonyos fokig mindig lekezelik. A Baross Szövetség férfiai tudatában vannak annak, hogy ha az asszonyok nem segítenek, nem tudják maradéktalanul elérni céljaikat.

Mi a Női Tábor célkitűzése?

A szónok ezután vázolja a Baross Női Tábor célkitűzéseit. Ez ugyanaz, mint a férfi táboré: *keresztény kézből keresztény kézbe a pénzt.* A Baross Női Tábor csak két éve dolgozik, míg a Baross Szövetség huszonkét esztendővel ezelőtt bontotta ki zászlóit. Mégis, mióta a Női Tábor megalakult, a szeretet rózsái nyitak ki a 22 év előtt meggyújtott fáklya mellett és ez a fáklya oázis lett nagy, azóta lobbant fel a fenyő és azóta tudja mindenki, a társadalom széles rétegében is, hogy van Baross eszme és Baross Szövetség.

Az országos elnök ezután főbb körvonalaiban vázolta a budapesti, központi szervezet munkáját, mely rendkívül sokoldalú és minden téren a keresztény utánpótlás megteremtésére irányul.

Beszélt az ipari és kereskedelmi pályák fontosságáról és nemzetépítő szerepéről, példaként hozva fel Angliát, mely virágzó iparának és kereskedelmének s e pályák megbecsülésének köszönheti gazdagságát.

— Leányainknak — mondotta — ha kenyérkereső pályákra kényszerülnek, ne az legyen első gondolatuk, hogy elmennek gép- és gyorsíróknak. Tiszteletreméltó ugyan ez a kenyérkereset is, de ezzel nemzetet nem lehet építeni. Az asszonynak termelnie kell, produktív munkát kell végeznie. Az asszonynak olyan munka kell, amelyben van fantázia. S főként a családjára tud terhelő munkát felmutatni mert tudja, hogy van célja, amiért dolgozik. Az asszony mindig adni, termelni akar. S ma már ezzel a lelki adottságaival nem maradhat meg csupán a család szűk keretei között, hanem ki kell lépnie az otthon

Badar Béni

bördíszmű üzletét és műhelyét áthelyezte Bazár épület Rákóczi-ut 2.

Böröndök és ridikülök készítése és javítása.

Belvárosi mozgóban
Csütörtökön utoljára:
Akit elkap az ár
Péntektől:
Párbaj semmiért
Vaszary J. híres vigjátéka

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Szerdán utoljára
Cimzett ismeretlen
Csütörtöktől
Egyetlen é szaka
B. Kellermann világhírű regényének filmváltozata
Főszerepben Pierre Bianchar és Renee St. Cyr.

Mezey Mária, Hidvéghy Valéria, Jávor Pál és
Kiss Ferenc merész témájú filmuidonsága
LÁNGOK
Ma az APOLLO-ban

falai közül. Ott van előtte a Baross eszme, melyben meg van a nők aszszonysága. Ezt jelképezi a Női Tábor címere is, melyben a Turul Madár — egy szívben van, ellentétben a férfiak címérével, ahol a szív helyét pajzs foglalja el. Ez mindent megmagyaráz, ami a Baross eszmét az asszonyokkal összekapcsolja.

Dr Spurné ezután Isten áldású kérte a most megalakult Női Tábor munkájára, figyelmébe ajánlva a Tábor tagjainak, hogy a Baross jelszó legyen mindennapi fohászuk. *Istennel munkálkodjunk a Hazáért!*

Néhány felszólalás után Nagy János ügyvezető elnök javajelentet terjesztett elő a tisztikar megválasztására, amit a nagygyűlés egyhangúlag elfogadott. Majd az újonnan megválasztott ügyvezető elnök, Fészl Józsefné mondott köszönetet az előlegzettséggel és ígéretet tett arra nézve, hogy szívvel-lellekkel munkálkodni fog a cél érdekében.

Keszthelyi Zoltán dr zárószavai és a Himnusz elneklése után a nagygyűlés véget ért.

A Baross Szövetség is részt vesz az orosz harc-térről hazatérő hőseink ünnepélyes fogadtatásán

Kedves Baross Testvéreink!
Örömmel közöljük, hogy hős katonáink, akiket sok szeretetteljes aggodalommal bocsátottunk el annak idején, hogy teljesítsék hazajás kötelességüket, 20-án, csütörtökön reggel hazatérnek. Az ünnepélyes fogadtatás 10 óra 30 perckor lesz a Szent László-terren az Országzászló előtt. Nekünk, hogy kellő időben felvonulhassunk zászlónk alatt, már reggel 9 órakor gyülekeznünk kell a Baross székházban (Rákóczi-ut 12., III. em.) Felkérjük tagjainkat, hogy erre a magaslatos ünnepélyre minél többen jöjjenek el, hogy mi is kivessük részünket a viszontlátás boldog örömeiből. Az elnökség.

A Baross Szövetség Textil Szakosztálya

rendes heti ülését folyó hó 20-án csütörtökön tartja meg. A magyar közgazdasági élet mai sorsdöntő napjaiban, amikor szinte máról-holnapra kerülhetnek a napi élet ütközéspontjába olyan életbevágóan fontos problémák, amelyeknek megvitatása az érdekelttek összességének jelenlétét szükségessé teszi, a szakosztály elnöksége nem kélli, hogy tagjai ezeket a szempontokat figyelembe véve a heti üléseket pontosan látogatni fogják. Az elnökség

FELHÍVÁS A PIACI ÁRUSOK NAGYGYÜLÉSÉRE.

A Baross Szövetségben megalakult és ténykedő piaci árusok szakosztálya elnökségét és szakosztály tagjait ez uton kéri és hívja fel, hogy folyó hó 20-án délután pontosan 5 órára, nagygyűlésre a Baross Szövetség székházának nagytermében, saját érdekükben, feltétlenül jelenjenek meg. Ez alkalommal fontos ügyek megbeszélése, értekezése és elintézése lesz a tárgysorozat. Baross Szövetség elnöksége.

Megszavazta a képviselőház a földművelésügyi tárca költségvetését

Budapestről jelentik (M. T. I.): A képviselőház keddi folytatolagos ülésén Braunnecker Antal báró, az Erdélyi Párt vezérszónoka örömmel alapította meg, hogy minden vonalon folyik Erdély felemelése. Fontosnak tartja a méhterjesztés és szállógazdálkodás felkarolását. Az erdélyi magyarságot kárpótolni kell azokért a károokért, amelyeket a román uralom alatt szenvedett. A költségvetést elfogadja.

A további szónokok közül a költségvetés mellett foglalt állást Tassy Kristóf, Demkó Mihály, Jurcsák Béla, Sidray István, vitéz Lénárt János, míg Matolcsy Mátyás, Szeder Ferenc, Meskó Zoltán és Bakó László ellene szólalt fel. Ezután a földművelésügyi miniszter, mondotta el beszédét. Kijelentette, hogy a költségvetés összege a tavalyinál 103 millió pengővel több.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló javaslatot pár rapon belül benyújtja. Két nagy feladatot tart szem előtt: 1. A termelés fokozását 2. A magyar mezőgazdaság korszerű fejlesztését abban az irányban, hogy a termelés okszerűvé váljék. Az ország szántóterületének háromnegyedrésze a törpebirtokosok kezében van. A továbbiak során a miniszter részletesen foglalkozott a költségvetés főbb tételeivel. A mezőgazdasági termelés támogatására ebben az évben 5 millió pengőt fordítanak. Már most gondoskodni kell a megfelelő mennyiségű tavaszi vetőmag felvásárlásáról. Nagysúlyt helyez a növénynemesítésre. Szaporítani kívánja a növénynemesítők számát. Egyet Erdélyben is fel fognak állítani. A jövő évben 50 szá-

zalékkal fokozzák az olajos magvak termelését. Az ipari növények termelésének fokozását is fontosnak tartja. Tudatában van annak is, hogy a takarmánynövények termelését is fokozni kell. Az állattenyésztés minőségének fokozását elsörendű kormányzati feladatnak tekinti. Erre a célra 5 milliót irányoztak elő. Az állattenyésztési mintaközpontok számát is emelik ebben az évben. A törzskönyvezést kiterjesztik a juhokra és a sertésekre is. Az idén tavasszal a vízrel borított terület meghaladta az 1 millió holdat. Ebből már csak 50 000 hold van víz alatt. A vízi beruházási célokra 28 millió 360 000 pengőt fordítanak. A mezőgazdasági szakoktatás fejlesztését kimagasló kormányzati feladatnak tekinti. A gazdasági akadémiákat főiskolákká szervezik át. Birtokpolitikai célokra 10 milliót irányoztak elő. Az év végére a zsidók birtokállománya 150 000 holddal fog csökkenni. Új alapokra helyezték a gazdasági munkaközvetítés szervezést. A balesetbiztosítást kiterjesztik az erdőmunkásokra és az aratókra. A jövőben is gondoskodni kíván arról, hogy a gazdasági munkabérek a munkásság életszínvonalának megfelelőjenek. Törvényjavaslatot készítenek az érdekképviselet megreformálásáról. A költségvetés magában foglalja a visszatért keleti és erdélyi részek költségvetését is. Az erdélyi termelés színvonalát emelni akarják. Hasonló gondot fordítanak az összes visszacsatolt terület mezőgazdaságára. A földművelésügyi miniszter beszédét a Ház nagy tetszéssel fogadta és utána a tárca költségvetését álltalánosságban és részleteiben elfogadta.

Óriási részvét mellett temették e a szalontai rablógyilkosság áldozatát

Nagyszalontáról jelentik: Kedden délután 4 órakor temették el óriási részvét mellett Kiss Jánosné, akit tudvalegileg bestiális módon meggyilkoltak. Szalonta lakosságát társadalmi különbség nélkül, mélyen megrendítette a közismert fűszeresné tragikus halála s temetésén ezek vettek részt s kísérték ki a temetőbe.

NYOMABAN VAN A RENDŐRSÉG A RABLÓGYILKOSOKNAK

A vakmerő rablógyilkosság ügyében lázasan folyik a vizsgálat. A tettesek még nem kerültek kézre, de a nyomozás megállapította, hogy szalontaiak voltak, mert a falbontás jelei ezt világosan elárulták. Az elrabolt pénz mindössze 100 pengő, az ék-

szerek értéke azonban, melyért a rablók másodszer is visszatértek, meghaladja az 5000 pengőt. A vizsgálat megállapította azt is, hogy a rablók Kissné kezét az ágyban lefogták és még a jeggyűrűjét is lehúzták, közben pedig zsebvilnyilámpával a szeme közé vi-

lágítottak. Így csak az asszony ismerhette fel a támadókat s ezért kellett meghalnia. Egy diák vallomása szerint a rablók románul beszélgettek és hárman voltak. A rendőrség több egyént őrizetbe vett s a nyomozást erélyesen folytatja.

Ujabb tízezer amerikai szénbányász csatlakozott a sztrájkolókhöz

Washingtonból jelentik: (NTI) Az 53 ezer sztrájkoló szénbányászhoz most tízezer további bányász csatlakozott. (MTI)
Newyorkból jelentik: (NTI) A Newyork Herald Tribuna washingtoni tudósítója szerint több hadosztály áll riadókészültségben, hogy Roosevelt parancsára megszállja a szénbányákat. (MTI)

Barna Károly
úri divat szabóságát
áthelyezte a Bazár épületbe
Színházzal szem en.

Tagfelvételek és változások a Nagyváradi Ügyvédi Kamarában

(Nagyvárad) A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy dr. Dobay Kálmán nagyváradi lakost 1941 július 1-iki hatállyal a nemzsidó ügyvédek névjegyzékébe Nagyvárad székhellyel bejegyezte. A Nagyváradi Ügyvédi Kamara közhírré teszi, hogy dr. Boros János nagyváradi ügyvédet 1941 július 26-iki hatállyal az ügyvédek névjegyzékéből törölte. Irodája részére dr. Erdélyi Széver nagyváradi ügyvédet rendelte ki. — Hasonlóképpen törölte a Kamara dr. Bánk Dezső szatmárnémeti ügyvédet a névjegyzékéből, mivel nevezett kémkedés miatt elítélték. Irodagondnokul dr. Hadady Lajos szatmárnémeti ügyvédet rendelte ki. — A Kamara választmánya dr. Olsovszky István volt felsővisói ügyvéd irodája részére dr. Kertész Adolf felsővisói ügyvédet kirendelte. — Hasonlóképpen kirendelte Fichmann Sulin volt máramaroszigeti ügyvéd irodája részére dr. Bola Simon máramaroszigeti ügyvéd, dr. László Endre volt érmihályfalvai ügyvéd irodája részére pedig dr. Jakab Géza érmihályfalvai ügyvédet irodagondnokul rendelte ki.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a hölgy közönséget, hogy külföldi elsörendű angol és francia nődivat szalonomat Nagyváradra, Bémer tér 2 sz. helyeztem át. Legutolsó divat szerint készítek saiat és hozott anyagokból ruhákat, kosztümöket és kabátokat. Valamint elegáns estélyi ruhákat. **Eredeti modellek bemutatása.** Kiváló tisztelettel:
Földessy Sándorné
Bémer-tér 2 az Apolló mozgó mellett.

Casínó filmszínház Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 19-48.
Metro Goldwen világfilm. November 19 premier november 19. 2 órás kacagó hullám. 2 órás nevető orkán

„LA CONGA” A szezon legvámabb filmje.

Főszereplők: Mickey Rooney, Judy Garland, Paul Waterman zenekara. HIRADO.

Felhívás! November 19-től előadások kezdete: november 19-től Felhívás!
Hétköznap: 3, 5, 7, 9 órákor. Vasárnap: 1/4 2, 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8, 1/4 10.
Első előadás, mérsékelt helyárak 50, 70, 1 p.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Postalakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Késziratokat nem adunk vissza.

A HERCEGPRIMÁS MEGLÁTOGATTA A BETEGEN FEKVŐ VÁCI ÉS VESZPRÉMI PÜSPÖKÖKET. Budapest, a Magyar Kurir jelenti. A bíboros hercegprimás fővárosi tartózkodása során felkereste dr. Hanauer István váci megyéspüspököt, aki súlyos bajára az egyik szanatóriumban keres gyógyulást. Azután Czapik Gyula veszprémi püspököt látogatta meg, aki csigolyatörési balesetével kapcsolatban már hetedik hete orvosi kezelés alatt van. A hercegprimás mindkét főpásztorral hosszasan és színelyesen elbeszélgetett és örömmel állapította meg, hogy jelentős javulás áll be állapotukban.

A KORMÁNYZÓ JÓVÁHAGYTA A DELVIDEKI EMLÉKÉREM SZABÁLYAIT. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti. A Kormányzó Úr jóváhagyta a Délvidék visszafoglalásának emlékére alapított Délvidéki Emlékérem szabályait.

A HERCEGPRIMÁS KASSÁN KASSÁRÓL JELENTI A MTL. A Kassára érkező bíboros hercegprimást ünneplésen fogadták a pályaudvaron. Madarász István megyéspüspök és Pohl Sándor polgármester mondtak üdvözlőbeszédet. A hercegprimás Madarász István megyéspüspök és a katolikus egyház világi vezetőinek kíséretében délután több kassai templomot és katolikus intézményt tekintett meg.

Adományok. Özv. Pataki Györgynének K. M. 2 pengőt küldött. Szent Antal nevében egy csomag és 50 fillér érkezett. Rendeltetési helyére juttattuk. — Itt írjuk meg, hogy tegnapi nyugtázásunkba nyomdahiba csuszott be. Bor József részére nem 2, hanem 3 pengőt kaptunk és ennyit adtunk át neki.

BAJTÁRSI PARANCS. Az orosz harcstérrel dícsőségesen hazaérkező honvédek méltó fogadására a Tűzharcosok is kivonulnak. Gyülekezés a székházban 20-án. Csütörtökön délelőtt 10 órákor. Indulás negyed 11 órákor. Főcsoport elnökség.

Fontos felhívás Nagyvárad és Bihar vármegye kereskedő társadalmához. A visszatérés első örömei után megdöbbenéssel kellett megállapítanunk, hogy országrészünk a megszállás alatt mily elhanyagolt állapotba került. A legfelsőbb kormányzat szerető gondoskodással mérlegelte az erdélyi helyzetet s elhatározta a romok gyors és radikális eltakarítását, az újjáépítés nagy, átfogó munkájának megkezdését. E célból állami nyeresémi kölcsönkötvények kerülnek kibocsátásra. Felhívjuk városunk és megyénk összes kereskedőit a kölcsönjegyzés nagy előnyeire s egyben kérjük, hogy a multban tapasztalt készséggel vegyenek részt ebben az országépítő nagy munkában. A 100.000.000 pengőt visszatért országrészünk felépítésére, korszerűsítésére fordítják. Adjunk, mert önmagunknak adunk. Részletesebb tájékoztató a kölcsön feltételeire vonatkozólag titkári hivatalunk nyújt. A nagyvárad. Kereskedelmi Csarnok.

ULLEIN-REVICZKY ANTAL BERLINBE UTAZOTT. A Magyarország írja: Ulléin-Reviczky Antal rendkívüli követ meghatalmazott miniszter Berlinbe utazott. Részt vesz a berlini magyar követ által a hármass egyezményhez való csatlakozásunk első évfordulóján rendezendő fogadáson.

Közellátás' zavarok Romániában. Budapest, a Mai Nap jelenti. Bukarestből: A közellátási tanács Antonescu elnöklétével ülést tartott, amelyen megállapították, hogy a kenyérmagvak, kukorica, tűzifa és kőolaj készletek nem elégítik ki a lakosság szükségletét. A tanács meghozta a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a közellátás ügye ne szenvedjen hiányt. Elhatározták a közellátási hivatal megszüntetését és a jövőben a közellátás ellenőrzését a katonaságra bízzák.

AKNÁRA FUTOTT AZ „UNGVÁR” MOTOROSHAJÓ Budapest, a M. kir. Duna-Tengerhajózási Rt. tulajdonát képező „Ungvár” nevű 1200 tonnás motorshajó a Fekete-tengeren aknára futott és elsüllyedt. A személyzet 12 tagja tengerész hősihálalt halt 7 tengerész megmenekült.

AZ ERDELYI DALOSOK A JÖVŐ HÉTEN CSATLAKOZNAK AZ ORSZÁGOS DALOSSZÖVETSEGHÉZ. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: November 26-án ünneplésen csatlakoznak az erdélyi dalosok a Magyar Dalegyesületek Országos Szövetségéhez. A csatlakozás ünnepélyes közgyűlés keretében fog megtörténni.

NAGYVÁRAD. IPAROSOK HITELSZÖVETKEZETE TEMETKEZESI EGYESÜLETE értesíti. A csoportjának tagjait, hogy Grósz János (603-ik), a „B” csoportból özv. Dajka Zsigmondné, Nagy Károly, Bekke Gábor és özv. Szabó Györgyné (288, 289, 290, 291-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőnknek. Az elrökség.

Német és olasz küldöttség Huntziger temetésén. Vichyből jelentik: (MTI) Az egész közvélemény nagy jelentőséget tulajdonít annak a ténynek, hogy Huntziger temetésén résztvett Németország és Olaszország küldöttsége is.

ELVESZETT UTLEVELEK Száva György okányi születésű nagyvárad. nyomdászsegéd. Veres Sándor nagyvárad. borbélysegéd, Vigyikán György nagyvárad. cipész. Varga Károly nagyvárad. eszmiadiasegéd és Sánta László nagyvárad. borbélysegéd Németországba szóló utleveleiket elvesztették. Ez utlevelek — a Hivatalos Lap közlése szerint — érvényüket veszítették.

Tető alá került az első váradi ikerház. Nagyvárad. Sajat tud. A vágóhídi barokk helyén felépült az első nagyvárad. munkásikerház. Nyolc ikerház készült a Rhédey-kert határában és tavaszra valamennyi tető alá kerül. Egy ház építése 7—7 ezer pengőbe kerül de a sokgyermekes családoknál megfelelő csökkentés történik az építkezési árból úgy hogy a sokgyermekes családoknak csak 3500 pengőt kell befizetniük 25 év alatt az építésért. Az első kész váradi munkásikerházba rövidesen beköltözhetnek az első lakók.

AZ ERÁBRÁNYI SIKKASZTÓ SEGÉDJEGYZŐT EGY EVI BÖRTÖNRE ÍTELTEK. Nagyvárad. Sajat tud. Megírjuk, hogy a törvényszék elé került Zsák József erábrányi segédjegyző, mert jogtalanul vett fel pénzeket és azokkal csak hónapok mulva számolt el a törvényszék hozzászólás után a késő déli órákban hirdetett ítéletet, mely szerint a vádlottat hivatali sikkasztás büntetésében bűnösnek találta s ezért az enyhítő körülmények figyelembevételével egy évi börtönre ítélte, melyből 2 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. A vádlott előbb január 25-ig szabadlábra helyezését kérte de ezt az ügyész nem engedélyezte. Végül felebbezést jelentett be az ítélet enyhítéseért, amit a bíróság a királyi táblához terjeszt fel.

A póthitelről és az erdélyi nyereségekkel szembeni tárgyalás a polgármester Budapest. Nagyvárad. Sajat tud Gyapay László dr. polgármester helyettes dr. Soós István polgármester megbízásából Budapest a póthitel kérdésében folytat tárgyalásokat. Ugyintén utasított kér, hogy az Erdélyi nyereségekkel szembeni kapcsolatban mielőbb járjon el a város, milyen összeget jegyezzen, s ezt miből fedezze.

A jövő héten összeül a városi közgyűlés. Nagyvárad. Sajat tud. A jövő hét elején, valószínűleg hétfőn összeül a közgyűlés, amely a november havi közgyűlés elé vivendő ügyeket készíti elő. A közgyűlést valószínűleg a jövő hét csütörtökön, 27-én tartják meg. Erre külön meghívót fognak kibocsátani.

AZ OLASZ RÁDIÓ ELŐADÁST KÖZVETIT A MAGYAR SZENTKORONÁRÓL. Rómából jelenti a MTL: Csütörtökön este nyolc óra 40 perckor Róma második hullámhosszán, a római rádió magyar árája keretében olasz nyelven előadás hangzik el a Magyar Szentkoronáról.

Előleptetése a városházán. Nagyvárad. Sajat tud. A belügyminiszter értesítette dr. Soós István polgármestert a városházi tisztviselői kar előleptetéséről. Morvay Árpád adóhivatali főnököt a hetedik fizetési osztály 3-ik fokozatába, Pavel Constantin tisztviselőt a 10-1-be, Barabás Ernőt a népmozgalmi hivatal vezetőjét a 9-3-ba, Kolontáry János tb. tanácsost a 8-1-be leleptették elő.

CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN ÜL ÖSSZE AZ ÖSSZEFERHETLENSÉGET SZABÁLYOZÓ BIZOTTSÁG. Budapest, a Magyar Távirati Iroda jelenti: A törvényhozói összeférhetlenség szabályozására kiküldött bizottság november 20-án délutánra összehívott ülése elmarad és azt pnteken délután tartják meg. Csütörtökön délután hat órákor a 42 tagú országos bizottság a kibocsátásra kerülő állami nyereségekkel szembeni kapcsolatos egyes rendelkezések tárgyában a minisztérium 8030-1941. ME. számú rendelkezésének letárgyalása végett ülést tart.

Betörték a színház karzati büfféjébe. Nagyvárad. Sajat tud. Szerdára virradó éjszaka betörők jártak a Szigligeti Színházban. Az eddig még ismeretlen tettesek a vészlepcsőn — amely az utcára vezet, — hatoltak be a színház karzati büfféjébe, ott feltörték a büfféasztalt és nagyobbmennyiségű cukorkát vittek el magukkal. A vakmerő betörést a színház egyik takarítónője vette észre reggel hat órákor s nyomban jelentette a rendőrségnek, amely bevezette a nyomozást. A kár jelentéktelen.

AZ ÁLLAMI POLGÁRI LEÁNYISKOLA ÚJ HELYSÉGBE KÖLTÖZÖTT. Dr. Soós István polgármester előzékenységből és az iparos-, kereskedő- és hivatalnok-osztály gyermekei nevelésének felkarolása iránt érzett megértő gondosságból a M. Kir. Állami Polgári Leányiskola régi (Szilágyi Dezső-utca 26. sz.) és meg nem felelő helyiségéből a Notre Dame de Sion) Horthy Miklós-út 36. sz.) I. emeleti tágas helyiségeibe költözött.

Agydaganat okozta Zádor Gyöngyi halálát. Az Esti Újság szerint a törvényszéki bonctani vizsgálat megállapította, hogy Zádor Gyöngyi halálát agydaganat okozta.

Kiss Béláné

műszaki cikkek üzlete Nagypiac-tér 10. Ker. Csarnok épület.

Világmarkás kerékpárok, rádiók, varrógépek és ezek alkatrészei, villamossági cikkek

Olcsó, szolid árak! Telefon: 27-04, alközpont 54

Piaci árak

(Nagyvárad.) A nagyvárad-i heti-piacról írt beszámolókat a legutóbb vett megbízható értesülésünk szerint, az alábbi kialakult árjelentéssel egészítjük ki. Piaci árak:

Zöldségfélék:

1 kgr burgonya 0.12—0.16 P. 1 kgr szárazbab 0.63—0.72 P. 1 kgr cépa 0.16 P. 1 kgr. hagyma 0.20—0.30 P. 1 kgr. cékla 0.10—0.12 P. 1 drb káposzta 0.08—0.10 P. 1 kgr vörös káposzta 0.10—0.12 P. 1 kgr olasz káposzta 0.10—0.12 P. 1 kgr tök 0.40—0.60 P. 1 kgr karfiol 0.20—0.50 P. 1 kgr petrezselyem 0.20 P. 1 darab karalábé 0.02—0.04 P. 1 drb zeller 0.10 P. 1 drb zöldpaprika 0.01—0.03 P. 1 drb retek 0.02—0.04 P. 1 kgr spenót 0.70—0.80 P. 1 drb tozma 0.10—0.16 P.

Gyümölcsfélék:

1 kgr alma 1.20—2.20 P. 1 drb citrom 0.12—0.14—0.16 P. 1 kgr körte 2.20—2.60 P. 1 kgr hecsedli 1.50 P. 1 kgr gesztenye 1.20—1.60 P. 1 kgr dió, héjas 1.70 bel 8 P.

Tejtermékek:

1 liter tej 0.30—0.32 P. 1 kgr vaj 4.90—5.90 P. 1 kgr juhtúró 2.80 P. 1 kgr tehéntúró 1.10 P. 1 liter teiföl 1.40 P. 1 kgr sajt 1.90—2 P.

Kenyer:

1 kgr egységes 0.46 P.

Szárnyasok:

1 kgr I. o. csirke 2.40 P. 1 kgr II. o. csirke 2.40 P. 1 kgr III. o. csirke 2.40 P. 1 kgr hizott liba 3.20 P. 1 kgr sovány liba 2 P. 1 pulyka 2 P. 1 kgr hizott ruca 2.60 P. 1 kgr sovány ruca 2 P. 1 drb tojás 0.14—0.16 P.

Hús árak:

1 kgr marhahús 2.40—2.66 P. 1 kgr disznóhús 2.80—3 P. 1 kgr juh-hús 1.80—2.20 P. 1 kgr bárányhús 2.20—2.40 P. 1 kgr bivalyhús 2.50 P. 1 kgr zsiradék 2.84 P. 1 kgr tepertő 3.30 P.

Halfélék:

1 kgr súlyú ponty 2.50—2.80 P. 1 kgr-on felül 2.80—3 P. 1 kgr Kőrös-hal 1.40—1.60 P.

Élőállatok:

1 drb szarvasmarha, vágó, kgr-l ént 1.20 P. 1 drb fejős tehén 600—1000 P. 1 drb szopós borjú, kgr-ként 1.40 P. 1 drb sertés hizott, kgr-ként 1.64—1.80 P. 1 drb kis malac 20—25 P. 1 drb igás ló 300—500 P. 1 drb parádés ló 500—750 P.

Gabonaneműek:

100 kgr bab 63—72 P.

Fa árak:

1 kocs I. o. fa 45 P. 1 kocs II. o. fa 40 P. 1 kocs III. o. fa 35 P.

Szénafélék:

100 kgr löhere I. o. 7—9 P. 100 kgr löhere II. o. 6—8 P. 100 kgr lucerna I. o. 10—12 P. 100 kgr lucerna 9—11 P. 100 kgr széna 6—3 P. 100 kgr száma 4—5 P.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

A divatkereskedők kész férfi és női ruhákat is árusíthatnak

A divatárkereskedők üzletkörével kapcsolatban a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a következő szakvéleményt adta: Az egyes kereskedelmi szakmák üzletkörének cikkek szerint pontosan részletezett összeállítására gyakorlatilag nem vihető keresztül, mert egyrészt az árucikkek száma oly nagy, hogy azok felsorolása sohasem lehet teljes, másrészt e szakmák üzletköre az élet igényeinek megfelelően folytonos változást, ingadozást mutat. A kamara szakvéleménye szerint a férfidivatárkereskedők kész férfi ruhákat, a női divatárkereskedők kész női és gyermekruhákat is árusíthat. A rövidárkereskedő üzletkörébe olyan cikkek és egyéb anyagok tartoznak amelyek ruházati cikkek előállításához szükségesek, például: tű, gyűszű, cérna, gomb, kapocs, zsinór stb. Ide tartoznak továbbá az ugyancsak készre konfekcionált ruázati és divatcikkek, amelyek árusítása nem méterszámra történik, így nyakkendők, fejkötők, kötények, blúzok stb.

Nyárra megszépülnek Erdély fürdői

A ferencjózsefi világ magyarja előtt a fürdőkultúra mai foka teljesen ismeretlen volt. A tehetősebbek akkor is felkeresték Velencét, a Rivierát, Abbáziát, esetleg Svájcot a beteges Karlsbadot, Marienbadot, Pöstyönt, Hévizet, Trencsénpalotát, inkább azonban a külföldi fürdőhelyeket, mert akkor ez volt a mód. Néha a Tátrának, a Balatonnak és a gyönyörű erdélyi üdülőhelyeknek is jutott vendég, leginkább az Annabálok idején, mindez azonban messze volt attól, amit ma fürdőkultúrának nevezünk. Igaz, maguk a fürdőhelyek is hibásak ebben. Hiányzott belőlük a külföldi színvonalú kényelem s általában ahhoz a sok gyönyörűséghez, amit a magyar természet oly pazarlóan osztogatott, az üzleti leleményesség édeskeveset adott hozzá.

Csak a múlt háború után kezdett divatba jönni a mai értelemben vett nyaralási divat a legszélesebb társadalmi rétegek körében is és persze, csak akkor kezdődött számbavétele mindazoknak az alkalmatlanságoknak is, amelyek e célra részünkre megmaradtak. És ekkor vettük csak észre, hogy mekkora kincseket veszítettünk. Ekkor kezdtük mondogatni magunknak és egymásnak: Istenem, mi mindent csinálnánk a mai eszünkkel a Tátrából, Erdélyből és a többiből. S miután már nem volt Tátránk és Erdélyünk, kezdtünk megelégedni

a szerényebbel is, egyremásra építettük az üdülőtelepeket Lillafüreden, a Gallyatetőn, a Mecsekben, a Lővereken és másutt szépítettük a magyar tenger partjait is. Végre azután visszakertült Észak-Erdély is.

A most múlt nyár volt az első alkalom, hogy újra felkereshettük az erdélyi fürdőhelyeket. A viszontlátás mozgalmas és ünnepélyes volt. Valóságos irodalma támadt az erdélyi nyaralásnak s ez az irodalom tele volt kritikával is. A csodálat az erdélyi fürdővilág mesés természeti pompáját illette, a kritika a berendezések, alkalmatlanságok, közlekedési lehetőségek kisebb-nagyobb hibáinak szólt. E hibák mérséglésére el kell mondanunk, hogy azokat nem az erdélyiek, hanem a történelem csapásai okozták. Erdélyt a rabság huszonkét éve lerongyolta. Elkoptatta mindazt, ami volt és nem adott módot arra, hogy pótolja, javítsa, a kor színvonalára emelje a kopottat.

Most ránk, az egész magyar társadalomra vár a feladat, hogy a mulasztottakat jóvátegyük. Hogy Erdélyt visszavarázsoljuk „Tündérvárt”-t. A százmillió pengős erdélyi kölesön, amelynek jegyzése november 24-én kezdődik, erre is módot fog adni. Üdvös hatását már a következő nyáron élvezni fogjuk az erdélyi fürdőhelyeken.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **A Második félidő bemutatója.** Szerdán este premierbérletben eredeti bemutatót tart a színház. A Második félidő zenés futball vigjátékot mutatja be, amelyet Bodola Gyula ötlete nyomán Sármácssy Miklós írt és Bihari Zoltán, a színház tavalyi táncos bonvivántja szerzett hozzá fülbemászó muzsikát, többek közt a Nac indulót, amelyet a bemutató előadásán a Nac teljes csapata fog énekelni a színpadon. Ritka nagy érdeklődés mutatkozik a darab iránt, melyre sok vendég is bejelentette érkezését. Jurik Julcsi, Majthényi Gabi, Sármácssy, Delly, Kozma, Solymossy, Barys, Ross és Berengh játszó a vezető szerepeket a Második félidőben, amely szerdán premierbérletben, csütörtökön tisztviselő bérletben, pénteken, szombaton, vasárnap délután és este van még egyelőre műsoron.

— **Négy asszonyt szeretek,** egységes, filléres helyárral kerül színpadra csütörtökön délután 4 órakor.

— **Vasárnap délután** rendes helyárral Második félidő megy.

— **Hétfőn: Fialtság-bolondság** operett újdonság van műsoron az Iskola-kivüli Népművelési Bizottság rendezésében.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este 8 órakor: Második félidő.

Csütörtök délután 4 órakor: Négy asszonyt szeretek.

Pénteken este 8 órakor: Második félidő.

Vasárnap délután 4 és este 8 órakor: Második félidő.

Hétfőn este 8 órakor: Fialtság-bolondság. (Népművelődési előadás).

Szombaton este 8 órakor: Második félidő.

A német és magyar katonák még sohasem hagyták cserben egymást!

Berlinből jelentik (MTI): A Der Angriff beszélgetést közöl Sztójay Döme berlini magyar követével. A követ kiemelte, hogy a német és magyar katonák még sohasem hagyták cserben egymást. Ez magyarázza és szabja meg a két nép viszonyát. A fegyverbarátságának biztos alapja van és ez az alap sziklaszilárd.

Árdrágítók felett ítélték a törvényszék uzsorabírósága

Nagyvárad. Saját tud. Tizenhét árdrágítási ügy volt szerdán kitűzve a nagyvárad-i törvényszék uzsora bírósága előtt. A tárgyalást dr. Bartos Gyula egyes büntetőbíró vezette és minden esetben a törvény által előírt szigorú büntetéseket alkalmazta. Farkas Piroska 32 éves Kolozsvári-utca 127. szám alatt lakó szatócsot, mert 10 deka vajért 70 fillért kért és fogadott el, 50 pengő pénzbírságra ítélték. — Major József piaci árust és feleségét, mert a burgonyát 12 filléres kilónkénti ár helyett 14 fillérré adták el, egyenként 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélték. — Tanaszé Miklósné 38 éves nagyvárad-i Margit-utca 17. szám alatti lakost, ugyancsak bugonya drágításért 50 pengő pénzbírságra, nemfizetés esetén 10 napi fogházbüntetésre ítélte a törvényszék. Az ítéletekbe a vádlottak valamennyien helynyugodtak.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknél 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használtáruháza üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas áron veszek, órák, ókszeri javítók. Gyenge István ékszerész. Rákóczi-ut 19.

Vaskályhát szénfűtésre alkalmasat és gyűrűhintát, szobában felszerelhető megvételre keresek. Cím: kiadóba ker. 744

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Gyönyörű breitschvanz perzsabunda eladó. Cím a kiadóban. 737

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Egy „E” betűvel rendelkező alsó pépkocsit vesz a városi levénte parancsnokság. Markovits Laktanya. 745

Hülénpéle

Vincellért fixfizetéssel felveszek. — Nagyvárad, Berkovits Ferenc-ut 78. 742

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt.
Nagyvárad

Készült a Szent László-nyomda r. t. környomdájában. Nagyvárad, Szilágyi Fejlesztés 5. szám.